

8.4.2014

Valtiovarainministeriö
Kunta- ja aluehallinto-osasto

Viite: Lausuntopyyntö VM064:01/2012

Asia: Keiteleen kunnan lausunto/Selvitysmiehen luonnos
hallituksen esitykseksi valtionosuusjärjestelmän
uudistamisesta

Oheisena Keiteleen kunnanhallituksen 7.4.2014 § 53 antama lausunto selvitysmiehen luonnoksesta hallituksen esitykseksi peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän uudistamiseksi.

Airi Kinnunen
hallintojohtaja

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN 2015

K.hall.

15 § 13.1.2014

Valtionvarainministeriön Kunta- ja aluehallinto-osasto pyytää 17.12.2013 lähettämässään sähköpostissa kuntien mahdollisia kommentteja selvitysmies Arno Miettisen alustavasta ja Hallinnon ja aluekehityksen ministerityöryhmän käsittelemästä ehdotuksesta 17.1.2014 mennessä.

Valtionosuusjärjestelmän tarkoituksena on taata kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen järjestäminen ja niiden rahoitus koko maassa. Valtionosuusjärjestelmän uudistaminen on osa hallituksen kuntauudistusta.

Valtionosuusuudistuksen keskeiset pääperiaatteet ja laskentakriteerit:

1. Verotuloihin perustuva valtionosuuksien tasaus
 - tasausraja 100 % (nykyisin 91.86 %)
 - tasauslisä 80 % (nykyisin 100 %)
 - tasausvähennys 30 % lisättynä tasausrajan ylittävän osan luonnollinen logaritmi > tasausvähennys liukuva (nykyisin kiinteä 37 %)
 - tulojen tasaukseen siirretään 700 milj. euroa (kustannusten tasauksesta, euroa/as tasasuuruisesti kuntien omarahoitusosuutta kasvattamalla)
2. Laskennallisiin kustannuksiin sisältyvät erät:
 - *ikä rakenne ja sairastavuus* (painot THL:n ja VATTin selvityksistä, muutettu ikärakenteen ja sairastavuuden perusteella jaettavia kokonaissummia)
 - *työttömyysaste* (kunnan kerroin = kunnan työttömyysaste/koko maan keskiarvo)
 - *kaksikielisyys* (kaksikielisille kunnille = kaksikielisyyden hinnasta 7 % koko asukasluvun perusteella ja 93 % ruotsinkielisen väestön perusteella, asukasluvun perusteella jaetaan n. 35 % ja ruotsinkielisten perusteella 65 % koko summasta)
 - *vieraskielisyys* (kunnan kerroin = kunnan vieraskielisten osuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus on maan alin)
 - *asukastiheys* (kunnan kerroin = koko maan keskiarvo/kunnan asukastiheys, kerroin rajattu maksimissaan 20:een)
 - *saaristo* (varsinaisille saaristokunnille = asukasluvun perusteella ja saaristokunnalle, jonka asukaista vähintään puolet asuu ilman kiinteää tieyhteyttä mantereeseen = korotus on kolminkertainen)
 - *koulutustausta* (kunnan kerroin = ilman tutkintoa olevien 30 – 54-vuotiaiden osuus vastaavasta ikäluokasta vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus on maan alin)

/...

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN 2015 ...

3. Lisäosat

- *syрjäisyys* (syрjäisyysluvun perusteella, jos syрjäisyysluku on yli 1,5 = kunnan kerroin on kolminkertainen)
- *saamelaisten kotiseutualueen lisä* (saamelaisten kotiseutualueen kunnille = asukasluvun perusteella kerrottuna saamenkielisten osuudella koko väestöstä)
- *työpaikkaomavaraisuus* (kunnan kerroin = kunnan työpaikkaomavaraisuus vähennettynä sen kunnan osuudella, jonka osuus on maan alin)

Oheismateriaalina ministeriön taustamuistio.

Ministeriön lähettämien laskelmien mukaan Keiteleen kunnan valtionosuuden muutos suhteessa vanhaan järjestelmään on vähennystä 170 €/ asukas eli yhteensä 428 256

Laskelmassa Keiteleen laskennalliset kustannukset ovat seuraavat asukasluvun ollessa 2524:

Ikärakenne	8 233 153
Sairastavuus (kerroin 1,54)	4 229 002
Muut laskennalliset kust.	769 448
Laskennalliset kust. yht.	13 231 603
Omarahoitusosuus	8 246 716
Lisäosat	572 043
Verotul.perust.tas.	1 785 652
Vossin vähenn. ja lis.,netto	497 102
Järj.muutos tasaus (vanha)	-73 467
Uusi valtionosuus yhteensä	7 766 216
Nykyinen valtionosuus yhteensä	8 194 472
Muutos	-428 256
Muutos €/asukas	-170

(Valm. hj. AK).

Esitys:

Keiteleen kunnan kannanotto valtionosuusjärjestelmän uudistamiseen 1.1.2015

Keiteleen kunta pitää valtionosuusuudistusta tarpeellisenä, hyvää on valtionosuusperusteiden määrän vähentäminen kahdeksaan, kolmella lisäosalla täydennettynä.

Merkittävin muutos valtionosuusuudistukseen liittyvässä ehdotuksessa tapahtuu väestön ikärakenteen ja sairastavuuden tarkastelussa. Kunnat, joissa on iäkäs, mutta terve väestö, menettävät kriteerien painoarvojen muuttuessa.

./...

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN 2015 ...

Pohjois-Savossa väestön sairastavuudesta aiheutuvat kustannukset painottuvat korkeimpiin ikäryhmiin ja siksi Keiteleen kunta esittää ker-
toimen nostamista ehdotuksen tasosta 2,5 vähintään 3,5:een.

Uusi painotus väestön ikärakenteessa siirtää painopistettä vanhuksista
lapsiin ja nuoriin. Selvitysmiehen ehdotuksessa 75-84 vuotiaiden ja
85+ vuotiaiden ikäryhmien painoarvoa on laskettu merkittävästi ja se
on tehty lasten ja nuorten sekä uuden 16-18 vuotiaiden ikäluokan pai-
noarvoa korottamalla.

Keiteleen kunta esittää 75-84 ja 85+ vuotiaiden ikäluokkien painoarvon
kasvattamista selvitysmiehen esitystä merkittävästi suuremmaksi. Li-
säksi Keiteleen kunta esittää sairastavuuteen ja ikärakenteeseen liitty-
vien laskelmien julkistamista.

Valtionosuusuudistuksen tulee toteutuessaan noudattaa perustuslakiin
ja hallitusohjelmiin sisällytettyä tavoitetta tasa-arvoisten palvelujen tur-
vaamisesta, asuinkuntariippumattomuudesta ja niiden saatavuudesta,
eikä niinkään ajaa toissijaisia tai piilotettuja kuntaliitos- ja keskuskau-
punkietuja.

Keiteleen kunta pitää siirtymäaikoja välttämättöminä ja esittää niitä
viittä vuotta pidemmälle ajalle uudistuksen vaatimiin muutoksiin tarvit-
tavan ajan riittävyyden varmistamiseksi. Samalla tulee määrittää muu-
toksen enimmäis euromäärä/ asukas.

Keiteleen kunta pitää verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasaus-
lisää 80 % liian alhaisena ja esittää sen nostamista 100 %:iin.
(Esitt. kj. ER).

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

K.hall.
53 §

Valtiovarainministeriö on pyytänyt lausuntoa selvitysmiehen luonnok-
sesta hallituksen esitykseksi peruspalvelujen valtionosuusjärjestelmän
uudistamiseksi. Lausunnossa pyydetään kiinnittämään huomiota ehdo-
tettaviin kriteereihin ja niiden painoihin, määräytymisperusteiden las-
kentaperiaatteisiin, verotuloihin perustuvaan valtionosuuden tasauk-
seen sekä siirtymätasauksen keston ja porrastukseen.

Valtionosuudet perustuvat jatkossakin valtaosin kunnan väestön ikära-
kenteeseen ja sairastavuuteen. Valtionosuuksien laskemisessa käytet-
tävät ikäluokkien painokertoimet ja sairastavuustiedot perustuvat
THL:n ja VATT:n selvityksiin. Painopistettä siirretään kustannusten ta-
sauksesta tulojen tasaukseen.

./...

VALTIONOSUUSJÄRJESTELMÄN UUDISTAMINEN 2015 ...

Valtionosuuslaskelmat on päivitetty vuoden 2014 valtionosuusmäärien tasolle. Uudet laskelmat osoittavat Keiteleen kunnan menettävän valtionosuuksia yhteensä 571 894 € eli 231 €/asukas.
(Valm. hj. AK).

Esitys:

Täydennyksenä aiemmin antamaansa lausuntoon Keiteleen kunnanhallitus ilmoittaa seuraavat seikat:

- Valtionosuuksien muutokselle tulee asettaa yläraja, enintään 150 €/asukas. Uudistuksessa on noudatettava vähintään viiden vuoden siirtymäaikaa.
- Verotulotasauksen osalta kiinteistöverotuotot tulee ottaa mukaan järjestelmään.
(Esitt. kj. ER).

Päätös:

Esitys hyväksyttiin.

Lisätiedot: Kunnanjohtaja Eero Ryhänen, puh. 0400 742 751
sähköposti: eero.ryhanen@keitele.fi

Otteen oikeaksi todistaa

Keiteleellä, 8. huhtikuuta 2014

Airi Kinnunen
hallintojohtaja
pöytäkirjanpitäjä